

sem VI

T.Y.B.A.L.B

15/5/24

Regular

Total Marks: 60

Time: 2 Hours

Note:

1. Please check whether you have got the right question paper.
2. All the questions are compulsory.
3. Figures to the right indicate full marks

Q1. Answer in not more than two sentences (Any 6 out of 10) (12 Marks)

- a) Define "environmental pollutant" under the Environment (Protection) Act, 1986. पर्यावरण (संरक्षण) कायदा, १९८६ अंतर्गत "पर्यावरण प्रदूषक" परिभाषित करा.
- b) What are the constitutional provisions pertaining to environment protection? पर्यावरण संरक्षणाशी संबंधित घटनात्मक तरतुदी काय आहेत?
- c) What is a Joint Board under the Water Act, 1974? जल अधिनियम, १९७४ अंतर्गत संयुक्त मंडळ म्हणजे काय?
- d) What is Sustainable Development? शाश्वत विकास म्हणजे काय?
- e) Define Hazardous Waste in accordance with the Hazardous Waste Rules. धोकादायक कचरा नियम नुसार घातक कचरा परिभाषित करा.
- f) Define the term "Non forest purposes" under the Forest (Conservation) Act, 1980. वन (संरक्षण) अधिनियम, १९८० अंतर्गत "वनतर उद्देश" या शब्दाची व्याख्या करा.
- g) Write any two powers of the State Board constituted under the Water Act, 1974. पाणी अधिनियम, १९७४ अंतर्गत स्थापन केलेल्या राज्य मंडळाचे कोणतेही दोन अधिकार सांगा.
- h) Which two Articles concerning environment have been added by the Constitution (Amendment) Act, 1976? घटना (दुरुस्ती) अधिनियम, १९७६ द्वारे पर्यावरणाशी संबंधित कोणती दोन कलमे जोडली गेली आहेत?
- i) Define "trophy" as defined under the Wildlife Protection Act. वन्यजीव संरक्षण कायदानुसार "ट्रॉफीची" व्याख्या करा.
- j) What are the different kinds of forest under the Indian Forest Act, 1927? भारतीय वन अधिनियम, १९२७ अंतर्गत विविध प्रकारचे जंगल कोणते आहे?

Q2. Write short notes on (any two)

(12 marks)

- Offences by the Companies under the Air Act, 1981 हवाई कायदा, १९८१ अन्वये कंपन्यांकडून होणारे गुन्हे
- Procedure of sampling under the Water Pollution Act, 1974 जल प्रदूषण अधिनियम, १९७४ अन्वये नमुने घेण्याची प्रक्रिया
- Stockholm Conference स्टॉकहोम परिषद
- Environment Impact Assessment पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन

Q3. Answer any two of the following

(12 marks)

- Mr. "A" is accused of killing an elephant and is undergoing trial in the court. With reference to the Wildlife Protection Act answers the following. श्री "ए" वर हत्ती मारल्याचा आरोप आहे आणि त्याच्यावर न्यायालयात खटला सुरू आहे. वन्यजीव संरक्षण कायद्याच्या संदर्भात पुढील उत्तरे द्या.
 - Can any person hunt any wild animal? Explain. कोणतीही व्यक्ती कोणत्याही वन्य प्राण्याची शिकार करू शकते का? स्पष्ट करणे.
 - When is killing and wounding of any wild animal not an offence? कोणत्याही वन्य प्राण्याला मारणे आणि जखमी करणे हा गुन्हा कधी ठरत नाही?
- A State Board officer enters into an industry in order to carry out inspection. Answer the following. राज्य मंडळाचा अधिकारी तपासणी करण्यासाठी उद्योगात प्रवेश करतो. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.
 - Does a State Board have power to enter into any industry for inspection? Explain. राज्य मंडळाला कोणत्याही उद्योगात तपासणीसाठी प्रवेश करण्याचा अधिकार आहे का? स्पष्ट करणे.
 - What can the inspection officer do if the occupier refuses to sign on sample containers? नमुन्याच्या कंटेनरवर कब्जाने स्वाक्षरी करण्यास नकार दिल्यास तपासणी अधिकारी काय करू शकतात?
- A person passing through a Sanctuary along a public highway enters into a Sanctuary with weapons and some crackers. He leaves a fire burning in the Sanctuary in a manner to potentially endanger it. सार्वजनिक महामार्गावरून अभयारण्यातून जाणारी व्यक्ती शस्त्रे

आणि काही फटाके घेऊन अभयारण्यात प्रवेश करते. तो अभयारण्यात संभाव्य धोक्यात येईल अशा पद्धतीने आग पेटवतो.

- i. Quote the purpose for which the Wildlife Warden can grant permit to enter or reside in a Sanctuary. वन्यजीव वॉर्डन ज्या उद्देशासाठी अभयारण्यात प्रवेश करण्यास किंवा राहण्याची परवानगी देऊ शकतो ते उद्धृत करा.
- ii. What are the restrictions under the Wildlife Protection Act for causing fire, entry with weapons or explosive substances in a sanctuary? अभयारण्यात आग लागणे, शस्त्रे किंवा स्फोटक पदार्थ घेऊन जाणे यासाठी वन्यजीव संरक्षण कायद्यांतर्गत कोणते निर्बंध आहेत?

d) In a locality comprising of residential and educational hub, a family decides to organise a birthday party of their daughter in the building complex. The celebration included loud DJ music. निवासी आणि शैक्षणिक केंद्र असलेल्या परिसरात, एक कुटुंब बिल्डिंग कॉम्प्लेक्समध्ये त्यांच्या मुलीच्या वाढदिवसाची पार्टी आयोजित करण्याचे ठरवते. या उत्सवात मोठ्या आवाजात डीजे संगीताचा समावेश होता.

- i. Under the Noise Pollution Rules, what are the restrictions on the use of loudspeakers? ध्वनी प्रदूषण नियमांनुसार, लाऊडस्पीकरच्या वापरावर कोणते निर्बंध आहेत?
- ii. What is meant by "Day" and "Night" under the Noise Pollution Rules? Will the party location fall under the Silence Zone? Explain. ध्वनी प्रदूषण नियमांतर्गत "दिवस" आणि "रात्र" म्हणजे काय? पार्टीचे ठिकाण सायलन्स झोन अंतर्गत येईल का? स्पष्ट करणे.

Q4. Answer the following (any two)

(24 marks)

- a) What are the remedies available under the Tort law for environment protection? पर्यावरण संरक्षणासाठी टोर्ट कायद्यांतर्गत कोणते उपाय उपलब्ध आहेत?
- b) Explain the penalties under the Water Act, 1974? पाणी कायदा, १९७४ अंतर्गत दंड स्पष्ट करा?
- c) In the field of environment protection, a significant role of Public Interest Litigation has been observed. Explain with decided cases. पर्यावरण संरक्षणाच्या क्षेत्रात, जनहित याचिकांची महत्त्वपूर्ण भूमिका दिसून आली आहे. ठरलेल्या प्रकरणांसह स्पष्ट करा.
- d) Explain the Polluters Pays principle in light of various landmark judgments. प्रदूषक वेतन तत्वाचे प्रकाश किंवा विविध महत्त्वाच्या निर्णयांमध्ये स्पष्टीकरण द्या.
